

Webový portál Monitoringu eroze zemědělské půdy

<http://me.vumop.cz>

Webový portál je dostupný z prostředí internetu, kde je možné se seznámit s rozsahem vodní eroze v České republice. Zároveň si lze prohlížet relevantní informace k monitorovaným erozním událostem.

Vydaly v roce 2017

www.eagri.cz

Odbor strategie a trvale udržitelného rozvoje
Oddělení ochrany půdy

www.spucr.cz

Odbor metodiky pozemkových úprav
Oddělení rozvojových činností

www.vumop.cz

Foto: archiv VÚMOP, v.v.i.

Monitoring eroze zemědělské půdy

<http://me.vumop.cz>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PROBLEMATIKA VODNÍ EROZE

Vodní eroze je jedním z nejrozšířenějších procesů poškozujících a znehodnocujících zemědělskou půdu České republiky, na který navazují další procesy snižující produkční a mimoprodukční schopnosti půdy. Dle aktuálních analýz dochází následkem erozních událostí ke škodám

- na silnicích (více jak 40 % případů)
- na stavbách (více jak 30 % případů)
- na vodních útvarech (více jak 17 % případů)

ZMÍRNĚNÍ NÁSLEDKŮ VODNÍ EROZE

Pro snížení negativních dopadů eroze zemědělské půdy je třeba dbát na správnou zemědělskou praxi a zároveň mít dostatečné informace o opakované postihovaných místech. Důsledná a dobře cílená implementace přísnějšího nastavení erozní ochrany v problematických lokalitách vede k eliminaci škod způsobených vodní erozí. Tyto důvody vedly ke vzniku inovativního postupu MONITORINGU EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY a návazného ŘEŠENÍ OPAKOVAÑÝCH UDÁLOSTÍ.

MONITORING EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Je novým ojedinělým nástrojem pro celorepublikový sběr dat o erozních událostech a hodnocení účinnosti protierozních opatření definovaných v platných právních normách.

- Informace z monitoringu poskytují Ministerstvu zemědělství zpětnou vazbu o účinnosti přijatých opatření.
- Výstupy slouží pro definici úprav opatření pro zmírnění negativních účinků erozních událostí.

Erozní událost je děj, kdy vlivem srážky dochází k odnosu nejúrodnějších částí půdy. Společně s ornicí jsou ze zemědělského pozemku často odnášeny osiva, hnojiva a další látky, které působí škody na obecném a soukromém majetku, zanášení a znečišťování vodních toků a nádrží. Současně také dochází ke škodám na samotných porostech a k možnému snižování výnosů.

Monitorované erozní události,
stav k 13. 1. 2017

JAK PŘISPĚT KE SNÍŽENÍ RIZIKA VZNIKU ŠKOD?

Hlášení erozních událostí může provádět kdokoliv a přispět tak ke zlepšení a dobrému cílení protierozní ochrany.

V případě zjištění erozní události je třeba se obrátit na místně píslušnou pobočku Státního pozemkového úřadu (SPU).

Pověřený pracovník SPÚ následně provede terénní rekognoskaci a zjištěné informace zanese prostřednictvím webového portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy do databáze.

- Seznam pověřených pracovníků s kontakty je uveden přímo na webovém portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy.

Obr. 1 Vymezení erozní ohroženosti v LPIS (2017) pokrývající 11% orné půdy v ČR

Obr. 2 Reálná vrstva erozní ohroženosti pokrývající 52% orné půdy v ČR

ŘEŠENÍ OPAKOVAÑÝCH EROZNÍCH UDÁLOSTÍ

Opakována erozní událost je událost, při níž dojde opakování (minimálně dvakrát) ke smyvu zemědělské půdy. Událost je definována stejným místem odnosu částic a časovým úsekem, při němž mohlo dojít k přijmutí nápravných opatření nebo ke změně osevního postupu.

Nově je od roku 2017 posuzování a náprava opakových erozních událostí prováděna dle vlastního „**Metodického postupu řešícího zařazování částí monitorovaných dílů půdních bloků (DPB) s projevem eroze do mírně erozně ohrožených (MEO) a silně erozně ohrožených (SEO) oblastí**“.

Metodický postup je v plném rozsahu znění dostupný na stránkách <http://me.vumop.cz>.

V tomto dokumentu je definován způsob, jakým budou řešeny erozní události v lokalitách, kde k událostem dochází opakování, případně kde způsobují materiální škody (obr. 1-4).

V případě zjištění takovéto lokality bude posouzen protierozní vliv hospodaření. Pokud nebyl aplikován způsob hospodaření zajišťující dostatečnou protierozní ochranu, budou na daném místě v LPIS zvýšeny a rozšířeny stupně erozní ohroženosti. Tím budou muset být dodržovány i přísnější podmínky pro pěstování erozně nebezpečných plodin s využitím protierozních agrotechnických opatření a postupů.

- V rámci řešení opakových erozních událostí se nenavrhují technické protierozní prvky.
- Změny se projeví až při první možné změně osevu.
- Řešeny mohou být pouze erozní události evidované v Monitoringu eroze zemědělské půdy.
- V případě zpřísňení podmínek je možné aplikovat organizační a agrotechnická opatření splňující podmínky DZES 5.

Obr. 3 Lokalita s opakovánou erozní událostí

Obr. 4 Vymezení erozní ohroženosti na lokalitě s opakovánou erozní událostí po zpřísňení podmínek